

3. Словник української мови : у 11 т. – Київ : Наукова думка, 1977. – Т. 8. – 892 с.
4. Hentschel G. Wörterbuch der parallelen Lehnwörter aus dem Deutschen im Polnischen und in den ostslavischen Sprachen. *IDS. Lehnwortportal Deutsch*. URL: https://lehnwortportal.ids-mannheim.de/woerterbuch#/?wb=Wander&eintrag=wander_DFG@262curated (дата звернення: 06.11.2025).
5. Pfälzisches Wörterbuch, digitalisierte Fassung im Wörterbuchnetz des Trier Center for Digital Humanities, Version 01/25. URL: <https://www.woerterbuchnetz.de/PfWB?lemid=S11885> (дата звернення 06.11.2025).
6. Südhessisches Wörterbuch. Wörterbuchnetz. URL: <https://www.lagis-hessen.de/de/subjects/gsearch/sn/shwb?q=Bindwagen&submit=LAGIS-Suche> (дата звернення: 06.11.2025).

Карпова Софія

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Фрумкіна А. Л.

Міжнародний університет

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СВІТОГЛЯДНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

У сучасному світі швидких змін, глобалізації та інформаційних потоків освіта має не лише передавати знання, але й формувати в учнів відповідну компетентність, що дає змогу орієнтуватися у світі, критично мислити, визначати власну позицію. Однією з важливих складових такої підготовки є світоглядна компетентність – здатність учня сприймати, розуміти, оцінювати та інтегрувати знання про культуру, мову, інші народи, міжкультурні відносини, формувати власну позицію.

Процес вивчення іноземної мови має значний потенціал для розвитку світоглядної компетентності, оскільки мова – це не лише код для спілкування, але й засіб пізнання іншої культури, цінностей, іншого способу мислення.

Світоглядна компетентність передбачає системний погляд на світ, розуміння культурних, соціальних, моральних, мовних, національних та глобальних явищ, здатність осмислювати свою позицію і взаємозв'язок з іншими. У освітньому контексті вона виступає як одна з ключових компетентностей, адже сучасна школа має виховувати не лише «знанняву» особистість, але і здатну діяти, адаптуватися, мислити критично і глобально.

Урок іноземної мови – це не лише опанування лексики й граматики, але й вступ у іншу культуру, іншу систему цінностей, спілкування з іншими мовами й націями. Зокрема, як зазначається: «Іноземна мова в сучасному суспільстві виступає, по-перше, як засіб пізнання світу, залучення до цінностей, створених іншими народами, а по-друге, це шлях до відкриття унікальності і своєрідності власної культурної самобутності» [1].

Викладання іноземної мови має потенціал формувати в учнів міжкультурну комунікацію, громадянську позицію, моральні якості, – усе це компоненти світоглядної компетентності. Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови передбачає, що учень не просто засвоює знання, але «вміє», «хоче», має мотивацію, ініціативу, здатність навчатися протягом життя [5].

Методи на уроках іноземної мови, які сприяють розвитку світоглядної компетентності, включають: рольові ігри, проєктну діяльність, інтерактивні вправи, міжкультурні порівняння, рефлексію та дискусію. Зокрема, у деяких статтях з методики викладання іноземної мови зазначено що для розвитку мовно-комунікативної компетентності на уроках англійської мови корисно використовувати інтерактивні вправи, для створення реалістичних комунікативних ситуацій [4].

Ефективність формування світоглядної компетентності через іноземну мову залежить від: мотивації учня; професійної компетентності вчителя; використання сучасних технологій та методик; інтеграції міжкультурного

змісту; організації ситуацій комунікації з реальним або змодельованим контекстом [3]. Наприклад, компетентнісний підхід тісно пов'язаний з особистісно-орієнтованим і діяльнісним підходами.

Як відомо комунікативна спрямованість предмета «Іноземна мова» надає вчителю широкі можливості у вихованні громадянської позиції, патріотизму, високих моральних якостей особистості. Розвиток патріотичних якостей учня засобами іноземної мови враховує особливості вікового періоду і передбачає різні його етапи.

Іноземна мова може слугувати не лише інструментом комунікації, але й засобом формування ціннісного світогляду, національної самоідентифікації та відкритості до інших культур [2].

Література

1. Гончаренко О. М. Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови *Освітній портал «Всеосвіта»*. 2022. URL: <https://vseosvita.ua/library/formation-key-competences> (дата звернення: 01.11.2025).
2. Горошкін І. В. Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови в початковій школі. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2020. URL: <https://share.google.com/PinKEq58gy6HjuvIX> (дата звернення: 02.11.2025).
3. Ковальчук Л. М. Формування ключових компетентностей учнів на уроках англійської мови *Освітній портал «На Урок»*. 2023. URL: <https://naurok.com.ua/lesson-key-competences> (дата звернення: 02.11.2025).
4. Комунікативна спрямованість іноземних мов як засіб у вихованні громадянської позиції, патріотизму, високих моральних якостей особистості *Освітній портал «На Урок»*. 2022. URL:

02.11.2025).

5. Швецова В. С. Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови *Освітній портал «На Урок»*. 2021. URL: <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 01.11.2025).

Коломійченко Крістіна

Науковий керівник: к. пед. н., доц. Юхимець С. Ю.

ОНМУ

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ ІМЕН ТА «МАГІЧНОЇ» ТЕРМІНОЛОГІЇ У ТВОРАХ ДЖ. К. РОУЛІНГ

Фентезійна література формує вигадані світи, у яких важливу роль відіграє мовна складова – власні імена, неологізми та спеціально створена «магічна» термінологія [1, С. 1–3]. Романи Дж. К. Роулінг про Гаррі Поттера є яскравим прикладом поєднання мовної гри, символічних імен та авторських новотворів [5, С. 15–20]. Їх переклад становить складність через культурні відсилання, алюзії, латинізми та відсутність прямих еквівалентів [2, С. 45–78]. Дослідження особливостей перекладу таких одиниць є важливим для сучасного перекладознавства, оскільки дозволяє простежити механізми міжмовної адаптації та збереження художнього колориту [3, С. 112–128].

Основні результати:

встановлено, що власні імена у творах Роулінг несуть додаткове семантичне й символічне навантаження (Lord Voldemort – один з головних персонажів, темний чарівник, який володіє чорною магією, головний ворог Гаррі Поттера. Прізвисько «Voldemort» походить з французького «*lor de mort*», що у перекладі «втеча від смерті», з цього розуміємо сутність персонажа, яке будь-яким шляхом намагається здобути безсмертя. Для перекладу використану транскрипцію, задля збереження символічності образу [5, С. 18]).

проаналізовано класифікацію «магічної» термінології: